

คำชี้แจงเกี่ยวกับสถานะของหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
ทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

นายชาญชัย มุสิกนิศากร รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ในฐานะรองโฆษก
กระทรวงการคลัง แถลงว่าตามที่มีข่าวทางสื่อมวลชนและมีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือแจ้งความจำนง
ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน ที่รัฐบาลไทยได้ทำกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศว่า อาจเข้า
ข่ายตามมาตรา 224 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะมีสถานะเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความ
เห็นชอบของรัฐสภา นั้น

เพื่อให้เรื่องดังกล่าวมีความชัดเจน กระทรวงการคลังขอเรียนในรายละเอียดเพื่อความกระจ่าง
อีกครั้งว่า ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2541 ได้มีการเชิญอธิบดีกรมสนธิสัญญา
ระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดูแลการทำสนธิสัญญาของไทยกับ
ต่างประเทศ หรือกับองค์การระหว่างประเทศไปร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งสรุปสาระสำคัญ
ได้ดังนี้

1. รัฐบาลไทยได้จัดทำหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน
จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศจนถึงขณะนี้รวม 6 ฉบับ

2. สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 224 ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่า

"พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญา
สงบศึก และสัญญาอื่น กับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรืออาณาเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือจะต้อง
ออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญาต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา"

3. ตามความข้างต้น มีประเด็นพิจารณา ดังนี้

(1) ความหมายของคำว่า "หนังสือสัญญา" : จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย เป็นหนังสือสัญญา 3 ประเภท ดังต่อไปนี้ ที่ต้องเสนอขอความเห็นชอบของรัฐสภา

- 1.) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย
- 2.) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือ
- 3.) หนังสือสัญญาที่มีบทจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือ

สัญญานั้น

โดยที่กฎหมายรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติ สำหรับคำว่า "หนังสือสัญญา"

ตามวรรคสอง ของมาตรา 224 นั้น ไม่มีคำจำกัดความในกฎหมายไทยไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้นจึงต้องอาศัย คำจำกัดความในกฎหมายระหว่างประเทศตามสนธิสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 และอนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างรัฐและองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่าง ประเทศ ค.ศ. 1986 บัญญัติคำนิยามของคำว่า "สนธิสัญญา" หมายความว่า ความตกลงระหว่างประเทศที่ได้ ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐต่าง ๆ และอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะได้ทำขึ้นเป็นฉบับ เดียวหรือสองฉบับ หรือหลายฉบับผนวกเข้าด้วยกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร" จากคำนิยามดังกล่าวการเป็น สนธิสัญญาระหว่างประเทศอย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) เป็นความตกลงที่ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร
- 2) ทำขึ้นระหว่างรัฐ หรือระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ
- 3) อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ

(2) สถานะของหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน

โดยที่หนังสือแจ้งความจำนงดังกล่าว ที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับกองทุนการเงินระหว่าง ประเทศเป็นเอกสารที่ฝ่ายไทยจัดทำขึ้น และลงนามโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยที่รับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่มี เจ้าหน้าที่ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศลงนามด้วย ประกอบกับการเจรจาหรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของไทย กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นการกระทำด้วยวาจาไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐบาลไทย กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เกี่ยวกับเงื่อนไขการปฏิบัติตามสัญญา ดังนั้น หนังสือแจ้งความจำนง ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ของรัฐบาลไทยไม่เป็นหนังสือ สัญญาประเภทใด ๆ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เข้าข่ายตามมาตรา 224 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และไม่ต้องเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบ

กล่าวโดยสรุป จากหลักกฎหมายและความเห็นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบดูแลการทำสนธิ

สัญญาของไทยกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศแล้วจะเห็นได้ว่าหนังสือแจ้งความจำนงฯ ไม่เป็น

หนังสือสัญญาที่อยู่ในข่ายจะต้องเสนอขอความเห็นชอบต่อรัฐสภาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ